

Isabella Lövin: Almedalstal 2016

Talare

Isabella Lövin
Språkrör

Datum

8 juni 2016

Plats

Almedalen, Visby

Kära vänner!

Just nu, när grönskan är som mest intensiv, rosorna blommar i Visby – ja, även maskrosorna! – svalorna svingar sig, nätterna är som ljusast, nu är det lätt att känna tacksamhet över vårt vackra och välordnade Sverige.

När jag reser runt i världen och diskuterar med människor från andra länder hör jag ofta hur överkligt bra det låter det jag säger, i öronen från någon från Somalia, Bolivia eller Afghanistan. Allmän sjukförsäkring, gratis skolgång och fria universitet – arton månaders betald föräldraledighet. Rent vatten, avloppsrening, sopsortering, jämställdhet, demokrati...

Och dessutom lever vi i fred. Vi behöver inte vara beredda att när som helst kasta ner våra viktigaste saker i ett knyte, ta barnen i ett hårt grepp och fly undan bomber och terror. Här står vi i kvällsolen under en blå himmel och har inte ens tänkt på vad de viktigaste sakerna skulle vara; passet? Medicinen? Några foton?? Ett ärvt smycke?

Samtidigt bara några hundra mil bort, bara några timmars flygresor bort, har fler människor än någonsin i modern tid tvingats göra just det valet; 60 miljoner människor – sex gånger hela Sveriges befolkning – befinner sig just nu på flykt; och ännu fler, 125 miljoner – behöver idag humanitär hjälp för att överhuvudtaget överleva.

Vi som lever i Sverige har så mycket att vara tacksamma över. Samtidigt är det som att vi inte riktigt förmår samla oss till att rikta den energi som all denna trygghet och rikedom ger oss – åt ett konstruktivt håll. Tvärtom tävlar många här i Almedalen om att måla upp Sverige i så dystra toner som möjligt. Den som lyssnar kan lätt få en bild av ett land i djupaste kris.

Men så är det ju inte.

Sverige är fantastiskt, inte bara i jämförelse med andra länder; det går dessutom ovanligt bra för Sverige just nu, under den rödgröna regeringen.

Det är inte ofta någon säger det, så nu tänker jag säga det!

Vet ni att arbetslösheten gått ner kraftigt? Att på bara ett år har över 100 000 fler människor fått jobb. 100 000! Det är lika många människor som ett helt Helsingborg! Ungdomsarbetslösheten har minskat – den är den lägsta nu sedan före finanskrisen – och långtidsarbetslösheten är bland dom lägsta i EU.

Vet ni att det byggs bostäder igen, ungefär 60 000 i år och kommande år, vet ni att det är den största statliga bostadssatsningen på över tjugo år!

13 000 fler har anställs i skolan sedan den här regeringen tillträdde, vi gör klimat- och miljöinsatserna med minst 4,5 miljarder bara i år; upprustning av järnvägen, satsningar på laddstolpar och biogasanläggningar i kommunerna, på elbussar och kollektivtrafik på landsbygden, och dessutom en massiv satsning på bistånd till förnybar energi i fattiga länder – och allt detta, samtidigt som ekonomin växer och vi minskar vår statsskuld!

Kära vänner, vi uppvisar siffror som resten av världen- avundas oss!

Faktum är att Sverige enligt OECD är det land av alla länder på hela jorden som har bäst förutsättningar att uppnå den nya globala hållbarhetsagenda, Agenda 2030, som antogs av hela världen i FN förra året. En agenda som säger att vi måste samarbeta om miljöproblemen och de sociala problemen globalt om vi ska ha en chans att lyckas. Klimatet, haven, den globala säkerheten, ekonomin, världshandeln, idag hänger allt ihop, mer påtagligt än någonsin. Miljöförstöring, krig och förtryck och oro var det än sker påverkar också oss här. Brexit påverkar oss här. Så Storbritanniens sak är vår sak.

De försvinnande stillahavsöarnas sak är vår sak.

Syriens sak är vår.

Den här regeringen är besjälad av Agenda 2030:s mål, och vi känner ansvar att

visa världen att det gröna, hållbara samhället är möjligt.

Därför har vi satt som övergripande mål att bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer. Och som miljöpartist är jag oerhört stolt över att vi redan antagit en färdplan med enighet över blockgränserna: Om minskning av utsläppen i transportsektorn med 70 procent till 2030. Om 100 procent förnybar el till 2040. Och ett mål om ett koldioxidneutralt Sverige till 2045.

Och jag vill gärna förmedla till er alla här vilken respekt jag mötte – och vilka gratulationer till det svenska folket jag mottog, när jag berättade om den här blocköverskridande överenskommelsen vid ett styrelsemöte nyligen för FN:s generalsekreterares initiativ Sustainable Energy for All. Så nu framför jag dem:

Grattis Sverige, världen tittar på oss! Världen hoppas på oss! Världen ser ett land – ett av bara två länder i hela världen med gröna i regeringen – som kan visa att social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet går att genomföra! Och att det ena inte utesluter det andra.

Vårt ledarskap, Sveriges ledarskap, är viktigt!

Och – att Sverige nyss blev inröstade i FN:s säkerhetsråd i första omgången med en solklar två tredjedelsmajoritet i generalförsamlingen – 134 länder röstade på oss före Nederländerna eller Italien – det berodde inte på någon lömsk röstraggningskampanj! Det berodde på precis samma sak – Världen tror på Sverige, och Sverige levererar. Vi har oförtrutet stöttat fattiga länder i med- och motgång, vi har gett en procent av vår BNI oavsett svensk regering, och vi är föregångare i den gröna omställningen. Vi står upp för kvinnors rätt, för demokrati och vi talar klarspråk om mänskliga rättigheter – det ger oss respekt, och det ska vi vara oerhört stolta över!

Men – hur kommer det sig att när vi har det så bra, att så många mår så dåligt?

Sjukskrivningarna har ökat med 75 procent på fem år! 75 procent på fem år! Två av tre sjukskrivna är kvinnor, och de flesta på grund psykisk ohälsa, ofta stressrelaterad. Nu är drygt 200 000 svenskar sjukskrivna – alldeles, alldeles för många på grund av stress.

Vart kommer stressen ifrån? Den tycks börja redan i skolan. Flickor får

ätstörningar, vissa skär sig. Samtidigt ökar förskrivningen av antidepressiva medel stadigt, liksom medel mot magsyra, och sömnmedel, även för unga.

Det är förstås stor skillnad på att ha svår ångest och att vara stressad. Psykisk ohälsa kan bero på många olika saker. Vad de enorma ökningarna i sjukskrivningar beror på vet ingen säkert idag.

Men jag gissar ändå att nästan alla här känner någon som fallit ner i en oförklarlig förtvivlan. Och då räcker det inte att säga ”ryck upp dig, du som lever i ett av världens bästa länder”. Jag tror att det måste till en annan diskussion. En diskussion inte bara kring hur varje enskild, ensam människa ska lyckas, och bli lycklig, utan kring hur vi gemensamt vill att framtiden ska se ut – för oss alla, med oss alla.

Miljöpartiet har en vision. Vi kallar oss gröna samhällsbyggare, och vi bygger oförtrutet på mot en mänskligare och hållbarare framtid. En framtid där människan har en plats, och kan blomstra, utan att förstöra planeten för framtida generationer. En framtid där alla är med och bygger, där inte var en pressas in i en förutbestämd fyrkantig form, eller slängs ut på hal is för att klara sig bäst den kan – utan en framtid där det mänskliga, sociala kittet ger livet mening, färg och form.

Vi tror på kooperativet som alternativ, vi tror på småföretagandet, vi tror på den nya urbana landsbygden där bredband och fiber och snabbtåg ger var och en möjlighet att vara globala medborgare samtidigt som man har närhet till skogen, fjällen och byskolan. Vi tror på att behandla djuren väl. Vi ser kulturen som en hållbar tillväxts sektor, och vi ser tjänstesamhället där vi reparerar, lagar mat och hjälps åt som pelare i det mänskligare samhället. Vi ser den gröna omställningen till förnybar energi och klimatsmarta processer inom svensk industri som en kraftfull motor för hållbar svensk sysselsättning och ekonomi.

Vi ser att verklig solidaritet med fattigare länder gynnar hela världen. Genom schysst handel, stopp för skatteflykt, generöst bistånd och fredarbete på plats i bortglömda konfliktländer stärker vi världen – och de få kronor vi förlorar på rättvisare handel i det korta perspektivet, vinner vi mångfalt i form av fred och stabilitet, och en känsla av att vi faktiskt är på väg någonstans!

Alldeles för många känner idag ångest inför att stressa bort sina enda liv. Allt ska

klaras av samtidigt. Göra karriär, vara perfekt förälder, skapa det perfekta hemmet, ta hand om sjuka föräldrar, renovera köket, gå ner fem kilo i vikt, och lägga ut allt mysigt man gör i mysighetstävlingen på Facebook. Och allt detta – medan världen står i brand.

Vad ska vi göra med våra rika liv? Vad gör vi med vårt välstånd? Finns det en plan? Finns det ett mål? Ännu fler bakmaskiner, råsftcentrifuger och gamla träningsredskap i förrådet – är det det som är målet, det som ska göra oss lyckliga?

Jag menar att vi som politiker måste våga ställa dessa frågor, vi ska ställa dessa frågor:

Hur involverar vi alla människor i samhällsbygget? Hur undviker vi att vissa sliter ut sig och går in i väggen, medan andra känner sig utnyttjade, onödiga, bortglömda?

Hur utnyttjar vi landsbygdens fulla potential, hur involverar vi de äldre som fortfarande är friska och har så mycket att bidra med?

Hur väver vi ihop de nyanländas kraft med vår egen så att nya möten ger oss alla ännu större möjligheter, och så att den svenska erfarenheten av att bygga upp ett välfärdsland, på sikt också bidrar till fred och stabilitet i världen? Politik kan inte bara handla om några hundralappar mer eller mindre i plånboken – det måste också handla om hur vi skapar ett arbetsliv där inte hundratusentals drabbas av stress, medan andra står utanför. Hur vi skapar sociala mötesplatser och minskar segregationen mellan människor, och mellan stad och land.

Det måste handla om hur vi bygger ett mänskligare, mer hållbart samhälle för våra barn och barnbarn. Det gör vi inte med skattesänkningar i mångmiljardklassen, som de borgerliga och Sverigedemokraterna tävlar om. Det gör vi genom investeringar i ett grönt samhällsbygge!

Vi lever i en otålig tid. På det personliga planet letar vi ofta enkla lösningar och blir lika ofta besvikna. I politiken driver populismen samma typ av logik. En fråga ska lösa alltsammans, påstår Nigel Farage eller Donald Trump. De säger: Lämna EU. Bygg murar. Neka muslimer att komma in i landet.

Samtidigt brinner kriget i Syrien. Och Daesh, Al Shabab och Al Queda sprider ständigt mer skräck. Utanför mediernas strålkastarljus fortsätter våldet i de bortglömda konflikterna i Yemen, Chad, Sydsudan eller i Centralafrikanska republiken. Och klimatförändringarna blir skrämmande snabbt synbara, öknar breder ut sig, grundvatten hotas – precis som här på Gotland i sommar. Havsnivåhöjningen hotar inom ett par årtionden att dränka hela södra Bangladesh och en rad Stilla havsnationer. Hundratals miljoner människor kommer tvingas lämna sina hem, nya konflikter skapas, nya flyktingströmmar.

Världen skriker efter ett politiskt ledarskap som kan bygga framtidstro och samtidigt erkänner komplexiteten i de globala utmaningarna. Ett ledarskap som visar hur problemen hänger samman – och kan lösas samlat:

Satsningar på förnybar energi i utvecklingsländer ger inte bara de 1, 2 miljarder som idag inte har tillgång till elektricitet en möjlighet att ta sig ur fattigdom; utan oljans inflytande över världens konflikter minskas dessutom. Klimat, utveckling och säkerhet hänger ihop. Sveriges ledarskap på klimatområdet är också ett ledarskap för fred! När Sverige driver på så EU, att en av världens största ekonomier skrotar utsläppsrätter, då är det inte bara bra för klimatet, det är också bra för freden!

Men i kölvattnet av Brexit kan jag tyvärr konstatera att även i Sverige verkar de enkla svarens politik vara på frammarsch. Det dröjde inte många minuter efter att rösterna blivit räknade i Storbritannien, förrän politiker både från höger och vänster försökte vinna poänger på att upprepa de vanliga nidsbilderna av EU: att EU lägger sin näsa i blöt, att det kostar för mycket, och att allt skulle vara frid och fröjd bara vi slapp EU:s byråkrati och att medlemsländerna ska kunna visa rött kort mot EU.

Jag tror att det här är livsfarligt. EU skulle snarare skulle behöva visa rött kort när vissa medlemsländer tummar på rättstatens principer, mediafriheten, miljöreglerna eller asylrätten. EU blir alldeles för lätt en slagpåse för allsköns beskyllningar som leder bort uppmärksamheten från de verkliga problemen. När politiker duckar för att hitta lösningar på de komplexa problem vi står inför, och istället tar den enkla vägen, så leker man med en gnista som snabbt kan tända en skogsbrand.

Det är precis det vi ser i Storbritannien. Och i det vakuum som uppstått nu när

ledare efter ledare lämnat Brexitskutan, så att den nu är utan vare sig kapten eller rorsman, och inte ens har ett sjökort, kan inget annat än ett monumentalt politikerförakt frodas.

Det här är farligt på riktigt. Här vill jag, och här vill Miljöpartiet, stå för någonting annat. Vi ska inte bidra till att förenkla och fördumma. Vi ska inte blunda för verklighetens grynnor och skär, och inte dumdrygt tuffa fram rakt mot mötande Atlantångare. Men vi ska ha en stadig kurs mot det hållbara samhället, och så länge vi rör oss stadigt i den riktningen så står vi kvar vid rodet!

Det Sverige behöver just nu är inte partier som för syns skull hoppar av uppgörelser och kommer med enkla one-liners i TV-debatter.

Vad Sverige behöver är ledare som är beredda att lägga ner plakaten och förenklingarna och göra det som är bäst för landet, bäst för världen. Steg för steg. Reform för reform. Tillsammans.

Sverige behöver inte fler populisterna. Vi behöver fler som vill ta ansvar.

Politik beskrivs ofta som en kamp mellan idealism och pragmatism, mellan vackra drömmar och gråa kompromisser.

Men återigen – det är att förenkla.

Politik måste ju vara både och. Utan visioner vore det inte längre politik utan ett slags ekorrhjul av administration, eller bara yta, och maktstrid. Visionerna och drömmarna måste finnas där som en kompassnål för det politiska arbetet. Men målet nås väldigt sällan i ett enda steg. Utan det är genom små steg och breda allianser med kompassen och sjökortet i hand som vi tar oss närmare målet.

Ta klimatfrågan.

Att stoppa klimatförändringarna! – för mig är det ett arbete, inte en slogan. Utsläppen minskar inte om man hoppar av förhandlingar när man inte får igenom precis allt man tycker. Det är genom arbete, tunga argument och kompromisser som vi kan uppnå resultat i politiken, i all synnerhet när vi som 7-procentsparti måste inse att 93 procent av väljarna faktiskt röstade på något

annat.

Ändå har vi gjort avgörande skillnad i regering. De senaste två åren har de största klimat- och miljöåtgärder i svensk historia genomförts. •Vi har höjt miljöbudgeten med 50 procent jämfört med alliansen •Vi har åttafaldigt stödet till solenergi •Vi har fått över 100 nya naturreservat •Vi satsar på järnvägsunderhåll •Vi satsar på klimatsmarta bostäder •Vi har tagit fram klimatinvesteringar i mångmiljardklassen till kommuner och regioner så man kan satsa på allt från laddstolpar till kollektivtrafik •Vi har satsat mer än något annat land på klimatbistånd per capita, och därmed fått fart på det globala klimatarbetet •Både genom FN:s gröna klimatfond, men inte minst genom att driva på i Världsbanken så att alla miljarder dollar i investeringsstöd ska gå från fossil till förnybar energi i utvecklingsländerna

Jag är oerhört stolt över allt Miljöpartiet och regeringen gjort för klimatet, men det finns faktiskt något som faktiskt är ännu viktigare. Och det är att vi har fått med oss de andra partierna på att kraftigt flytta fram positionerna för klimat- och miljöfrågan.

Det är förändring på riktigt. Det är visionär realism.

Vänner,

Nu har jag talat mycket om politikens kraft och ansvar.

Men väldigt mycket händer i världen också utan politikens inblandning. Se er bara om här i Almedalen! Att gå runt här och lyssna till vad forskare, civilsamhälle, och inte minst näringslivet säger, och vad de gör för att ställa om Sverige, är otroligt inspirerande.

Klimatfrågan ses inte längre som ett hot mot jobben och ekonomin, som det gjorde för bara ett några år sedan, nu är den istället en möjlighet för näringslivet. Om någon inte tror mig så prata med företagen direkt! •Prata med byggbranschen, som just nu genomgår en enormt snabb teknikutveckling med sikte på energieffektiviseringar och nollutsläpp •Prata med bilföretagen eller drivmedelsindustrin, som ägnat hela veckan här i Visby åt att diskutera hur man ska uppnå en fossiloberoende fordonsflotta till 2030 •Eller prata med stålindustrin, som höll seminarium här om hur hela deras bransch ska bli

koldioxidfri på 20-30 år – något som ansågs otänkbart, för bara ett par år sedan.

Inför klimatmötet i Paris lanserade regeringen initiativet Fossilfritt Sverige. På kort tid har nu över 170 företag och kommuner kommit med! Idag har vi tillsatt Svante Axelsson som nationell samordnare för att få ännu mer fart på arbetet.

Jag är fast övertygad om att det svenska näringslivet bäst klarar den globala konkurrensen, inte genom att sänka våra hållbarhetskrav, utan tvärtom genom att bli ännu bättre på vad som nu är en svensk paradgren, ett svenskt varumärke! Hållbarhet tog oss in i FN:s säkerhetsråd, hållbarhet gynnar svensk exportindustri, hållbarhet gynnar världen.

Vänner,

Vart jag än reser i världen som minister för internationellt utvecklingssamarbete, så bemöts Sveriges arbete med så stor respekt. Vi är ett litet land men vi har ett stort inflytande på den globala arenan. Jag önskar att jag kunde ta med er allihop så ni fick ta emot de livsavgörande tack jag fått ta emot i ert namn i flyktinglägren i Libanon, Kenya, Etiopien och Sydsudan. Jag minns inte namnen längre, men jag minns blickarna, och vissa kommentarer. I Libanon där flyktingarna fick ett slags betalkort av UNHCR för att kunna köpa mat frågade jag en äldre syrisk man om han visste hur man använde kortet, och han sa Nej. I Syrien finns inga bankkort, i Syrien finns bara död.

I Kenya mötte jag somaliska flyktingar i världens största flyktingläger, där vissa av de nu kan återvända till ett Somalia som mödosamt byggs upp, bland annat med hjälp av svenskt bistånd. Där mötte jag barn som aldrig hade sett utsidan av ett flyktingläger, och alla jag frågade ville bli lärare, läkare eller poliser. Jag kommer aldrig glömma skolklassen som stod utomhus i öknen i blå UNICEF-tröjor och skanderade en ramsa om utbildning som sprider sig i generation efter generation; taktfast sjöng de så det fortfarande ekar i mitt minne: education, education, education! Brings development generation after, generation, after generation!

Sverige är en humanitär stormakt. Jo, det är vi faktiskt. Det betyder att Sverige är ett av få länder i världen som bär upp det system som håller de här människorna vid liv. Det lilla landet Sverige är världens sjätte största humanitära givare.

Och samtidigt som vi är en av de största givarna till UNHCR, UNICEF, UN Women och en lång rad hjälporgan tog Sverige emot 163 000 flyktingar under förra året, flest per capita inom EU. Aldrig någonsin tidigare har Sverige tagit ett så stort humanitärt ansvar som under den här regeringen. Nu jobbar vi hårt med att förbättra mottagandet och asylprocesserna, för att Sverige ska kunna fortsätta vara en fristad för människor i nöd. Och det är oerhört viktigt att vi inte tror att läget i världen har blivit bättre för att flyktingströmmen till Sverige mattats av. Såväl för den globala säkerheten, som för alla de miljoner människors skull – som precis som vi här i kväll inte vill lämna sina hem för en osäker framtid, måste vi arbeta vidare med ett globalt helhetsperspektiv.

Därför jobbar den här regeringen både med det långsiktiga och det kortsiktiga. Vi tar ledarskap i klimatfrågan, både nationellt och internationellt. Vi driver på för en mänsklig och solidarisk migrationspolitik inom EU. Vi jobbar dessutom med full kraft i det nästan helt osynliga arbetet med att stärka demokratin och hindra krig i svaga stater som Somalia, Afghanistan eller Sydsudan. Och vi jobbar med att stärka kvinnors röst. Sverige står stadigt upp för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, eftersom vi vet av egen erfarenhet att jämställdhet kan inte uppnås om inte kvinnor har makt över sin egen kropp, och om halva befolkningen systematiskt diskrimineras. Vänner, världens kvinnor tackar oss för att det nu finns det en regering som för en feministisk utrikespolitik!

Kära ni,

Jag vill avsluta med några ord om framtiden. Jag tror den är betydligt ljusare än många kanske fruktar ibland. Utvecklingen går snabbt. Snart är halva jordens befolkning under 25 år, och nästan alla kommer att ha en mobiltelefon, nästan alla kommer att ha gått i skolan. Vilka resurser! Vilken energi, om den får komma till sin rätt! Världsledarna skrev under på ett fantastiskt dokument i New York i september, en ny agenda för världen, Agenda 2030. 17 hållbara utvecklingsmål för världen; bland dem utrotad fattigdom, jämställdhet mellan könen, stopp för klimatförändringar och utbildning för alla. Och fredliga samhällen. Allt detta ska ske på femton år. Världens ledare har nu insett att problemen inte kan ses som isolerade, de måste lösas tillsammans. Detta är världens chans.

Och Sverige är ett land som världen pekar på för att leda vägen, och visa att det är möjligt.

Och vi har börjat. Vi är på väg att bli ett fossilfritt välfärdsland. Men det är inte bara ett jobb för den här regeringen. Det är också ett jobb för kommunerna, regionerna, företagen, näringslivet, forskare, civilsamhälle lärare och elever, alla ni som lyssnar. Agenda 2030 är allas agenda, och vi som bor i Sverige kan alla känna stor mening, stor inspiration i det arbetet. För lyckas vi här – kan vi tillsammans göra världen till en bättre plats.

I det perspektivet är jag tacksam över att vara svensk. Och stolt över att vara en grön samhällsbyggare. Stolt över att vara en visionär realist. Tack ska ni ha.

Taggar

2010-tal, 2016, Almedalen, Kvinna, Miljöpartiet, Politiska tal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/isabella-lovin-almedalstal-2016>